

Varbergs kommun

Rektorn vid Mariedalsskolan

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Mariedalsskolan
i Varbergs kommun

Tillsyn i Mariedalsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Varbergs kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Mariedalsskolan besöktes av Skolinspektionen den 19 september 2013 till den 20 september 2013.

Fakta om skolan

Mariedalsskolan ligger tätorten Varberg och har ca 230 elever. Av dessa är ca 200 elever inskrivna på skolans fritidshem. Fram till och med läsåret 2012/13 var Mariedalsskolan en verksamhet som omfattade förskoleklass och årskurserna 1-9. Numera består skolans verksamhet av förskoleklass, årskurserna 1-3 samt fritidshemsverksamhet.

Det finns begränsad tillgång till resultatsammanställningar avseende skolans kunskapsresultat. Av rektorns egen sammanställning avseende 2012 framgår dock att 85 procent nådde målen i svenska och svenska som andra språk. Motsvarande andel i matematik låg på 92 procent.

Helhetsbedömning

I och med läsåret 2013/14 står Mariedalsskolan inför nya förutsättningar. Skolan har organiserats om från en skola med förskoleklass upp till årskurs 9 till att nu omfatta förskoleklass och årskurserna 1-3. Även skolans upptagningsområde har förändrats. Eleverna som tidigare tillhörde årskurserna 4-9 har flyttats över till Almers skola. På motsvarande sätt har Mariedalsskolan tagit emot elever från Almers skola till både förskoleklass och årskurserna 1-3. Det är nu av stor vikt att skolan funderar över sina arbetsmetoder så att de är anpassade utifrån de behov eleverna har vid skolan.

För alla elever och kanske särskilt för elever i behov av särskilt stöd är det av vikt att en professionell överlämning äger rum. Det har funnits brister i övergången för de elever som kommit från Almers skola. Det är också av vikt att lärare som känner oro kring elevers skolgång anmäler detta till rektorn. Tillsynen har visat att ett flertal elever som bedömts under vårterminen 2013 vara i behov av särskilt stöd på Almers skola inte är föremål för utredningar/insatser på Mariedalsskolan.

Ett kvalitetsarbete ska enligt skollagen bestå av planering, uppföljning och utveckling. Vid Mariedalsskolan pågår ett utvecklings- och kvalitetsarbete med utgångspunkt från elevernas kunskapsresultat. I kvalitetsarbetet utvärderas uppnådda resultat och detta arbete omfattar såväl kunskapsuppdraget som värdegrundsuppdraget. Dock behöver skolan inom ramen för sitt kvalitetsar-

bete utarbeta en strategi/plan för hur skolan ska ge eleverna ökat inflytande i undervisningen utifrån ålder och mognad i fritidshemmet och i grundskolan.

För att en verksamhet ska fungera så bra som möjligt utifrån de behov barn och elever har och utifrån de krav som ställs i författningarna är planering viktig. Tillsynen har visat att personalen på fritidshemmen har svårt att få till kvalitativ planeringstid. Rektorn är medveten om detta problem och arbetar för att försöka lösa det. Tillsynen har även visat att förvaltningen delegerat ansvaret för kvalitetsarbetet för fritidshemmet till en särskild ledningsresurs. Ett sådant förfaringsätt är inte förenligt med skollagens bestämmelser. Det är rektorn som är ansvarig för kvalitetsarbetet och det är rektorn som under vissa förutsättningar kan uppdra åt någon annan att fullgöra enskilda ledningsuppgifter.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att tillförsäkra alla elever en likvärdig utbildning och en trygg miljö. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 17 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan samt fritidshemmet ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Motivering

Enligt skollagen ska barnets åsikter tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad, och barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med den planering av verksamheten som föreskrivs.

I intervjuerna med rektorn och lärare uttrycker de att skolan inte har någon utarbetad strategi/plan för hur skolan ska ge eleverna ökat inflytande i undervisningen utifrån ålder och mognad i fritidshemmet och i grundskolan. Skolinspektionen har även gått igenom skolans olika planeringsverktyg och kan kon-

statera att den närmare utformningen av inflytandet inte anges i samband med planeringen av verksamheten. Rektorn och lärarna bekräftar detta.

Utredningen visar att skolan inte har någon planering för elevernas progression avseende ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa dessa brister.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ första stycket skollagen

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som dels innehåller konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska också se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vidare ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan, tillika plan mot kränkande behandling. Den plan Skolinspektionen tagit del av avser läsåret 2012/13. Enligt rektorn är en ny plan under upparbetande. Vidare uppger rektorn att planen omfattar såväl skolan som fritidshemmet. Personalen har med utgångspunkt i en elevenkät gjort en kartläggning av vilka riskmiljöer som finns i verksamheterna. I planen finns också de åtgärder som avses att vidtas för att motverka riskmiljöerna. Åtgärderna är dock vaga och täcker inte samtliga de problem som kartläggningen identifierat. Ett exempel på detta är att kartläggningen har visat att eleverna upplever omklädningsrummen i idrottshallen som otrygga, men det finns ingen konkret åtgärd för att motverka detta.

Det framgår heller inte i planen vad som gäller för fritidshemmet respektive skolan och en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts framgår inte av planen.

Utredningen visar att skolan och fritidshemmet saknar en aktuell plan mot kränkande behandling som innehåller konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever utifrån en aktuell kartläggning. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 6-8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller att eleven har andra svårigheter i sin situation på skolan eller fritidshemmet ska anmäla det till rektor.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Motivering

Skollagen anger att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Vid intervju med rektorn framkommer att det inte finns några upprättade åtgärdsprogram. Enligt rektorn är två elever under utredning och om utredningen visar att eleverna är i behov av särskilt stöd kommer åtgärdsprogram att utarbetas. Vid intervju med lärare framkommer att under läsåret 2012/13, när eleverna gick på Almers skola, hade ca 10-15 av eleverna åtgärdsprogram. Enligt lärarna är flera av dessa elever alltså i behov av särskilt stöd, men eleverna har inget åtgärdsprogram. Rektorn uppger, efter att hon undersökt frågan, att hon inte känt till detta. Lärarna har heller inte i detta avseende gjort någon anmälan till rektorn.

För alla elever och kanske särskilt för elever i behov av särskilt stöd är det av vikt att en professionell överlämning äger rum. Vidare är det av vikt att en skola som tar emot nya elever som tidigare bedömts vara i behov av särskilt stöd bildar sig en uppfattning av behoven och hur elevernas utveckling bäst

kan stödjas framgent. Dessutom måste lärare eller annan personal anmäla sin oro till rektorn.

Utredningen har visat att det har funnits brister i hur överlämningen gått till i samband med att eleverna flyttade från Almers skola till Mariedalsskolan. Lärarna som haft kännedom om elevernas stödbehov har inte anmält detta till rektorn, vilket innebär att rektorn inte har uppfyllt sin skyldighet att skyndsamt utreda elevernas behov av särskilt stöd. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8 § skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Rektor ska besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut som följer av författningarna.

Motivering

Skollagen anger att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och i övrigt fattar de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor om inte annat anges. Vidare framgår av skollagen att det på skolenhetsnivå ska genomföras ett kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektorn uppger i intervju att hon inte är ansvarig för fritidshemmens kvalitetsarbete, trots att fritidshemmen är en del av den skolenhet som hon är rektor för. En representant för förvaltningen, tillika rektorns chef, har delegerat detta ansvar till en av personalen på fritidshemmen. Rektorn uppger därmed att hon inte kan säkerställa att det genomförs ett kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling inom fritidshemmen.

Utredningen har visat att eftersom rektorns chef har delegerat ansvaret för kvalitetsarbetet till en av personalen på fritidshemmen så har bestämmelserna i skollagen frångåtts. Det är rektorn som är ansvarig för kvalitetsarbetet och det är rektorn som under vissa förutsättningar kan uppdra åt någon annan att fullgöra enskilda ledningsuppgifter. Huvudmannen kan inte delegera uppgifter,

som enligt författningarna åligger rektorn, till någon annan. Detta förfarande innebär att rektorn inte har tagit det ansvar som framgår av skollagen och läroplanen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen

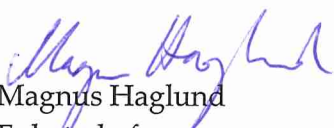
Författning

2 kap. 10 § skollagen

4 kap. 4 § skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Erik Bergeå
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.